

بقیع

در بستر تاریخ

مؤلف: محمد امین پورامینی

مترجم: حسن سجادی پور

فهرست

- دییاجه ۱۹
- مقدمه مؤلف ۲۱

دانستنی‌های بقیع

- کاوشی در واژه بقیع ۳۱
- اماکنی به نام بقیع ۳۳
- بقیع الخیل یا بازار مدینه ۳۳
- بقیع زبیر ۴۳
- بقیع خبجه ۴۵
- بقیع غراب ۴۶
- بقیع مُصلی ۴۶
- بقیع بَطحان ۴۸
- بقیع خضامات ۴۹
- بقیع الغرقد ۵۰

بوستان بقیع یا بقیع الغرقد

- موقعیت و مساحت بقیع ۵۱
- انتخاب بقیع برای خاکسپاری مردگان ۵۳
- نخستین مدفون در بقیع ۵۴

۶۰.....	فضیلت بقیع.....
۶۲.....	اهتمام مسلمانان به زیارت بقیع.....
۶۲.....	استحباب زیارت بقیع.....
۶۶.....	بقیعی در قرن ششم هجری.....
۶۷.....	فاجعه تخریب بقیع.....
۷۳.....	تألیفاتی با موضوع بقیع.....
۷۶.....	احکام فقهی درباره بقیع.....

پیامبر خدا ﷺ و بقیع

۸۱.....	طلب آموزش پیامبر ﷺ برای اهل بقیع.....
۸۵.....	زیارت بقیع در غروب هر پنجشنبه.....
۸۶.....	خانه مؤمنان.....
۸۶.....	حضور شبانه پیامبر خدا ﷺ در بقیع.....
۸۶.....	محل ایستادن رسول خدا ﷺ در بقیع.....
۸۷.....	حضور در بقیع، در شب نیمه شعبان.....
۸۸.....	سجده پیامبر خدا ﷺ در بقیع.....
۸۹.....	نماز پیامبر ﷺ در بقیع.....
۸۹.....	نماز میت در بقیع.....
۹۲.....	نماز باران در بقیع.....
۹۳.....	دعا در بقیع.....
۹۴.....	زنده شدن به اذن خدا.....
۹۴.....	بقیعی، محل اعزام و بدرقه رزمندگان.....
۹۵.....	مُهر نبوت.....
۹۶.....	معجزه در بقیع.....
۹۷.....	حضور پیامبر ﷺ در مراسم دفن سعد بن معاذ.....

۹۸.....	بقیع و مسجد نبوی
۹۸.....	با جبرئیل در بقیع
۹۹.....	نماز بر نجاشی
۱۰۱.....	سلام بر اصحاب کهف
۱۰۳.....	از بقیع تا قبرستان مکه
۱۰۴.....	اهتمام به بهداشت و تندرستی
۱۰۴.....	علنی کردن تحریم شراب
۱۰۵.....	سنگسار کردن ماعز بن مالک
۱۰۶.....	درخواست حجامت در بقیع
۱۰۶.....	همراه با گرگ در بقیع
۱۰۷.....	نالیدن از سردرد
۱۰۷.....	آخرین دیدار
۱۰۸.....	سخنان پیامبر اعظم <small>صلی الله علیه و آله</small> در بقیع

عترت پیامبر صلی الله علیه و آله و بقیع

۱۲۵.....	امام امیر مؤمنان <small>علیه السلام</small> و بقیع
۱۳۲.....	حضرت فاطمه زهرا <small>علیها السلام</small> و بقیع
۱۳۵.....	امام حسین <small>علیه السلام</small> و بقیع
۱۳۶.....	امام محمد باقر <small>علیه السلام</small> و بقیع
۱۳۹.....	امام جعفر صادق <small>علیه السلام</small> و بقیع
۱۴۰.....	امام موسی کاظم <small>علیه السلام</small> و بقیع
۱۴۱.....	امام علی بن موسی الرضا <small>علیه السلام</small> و بقیع

صحابه و بقیع

۱۴۳.....	۱. سلمان فارسی و بقیع
----------	-----------------------

۲. ابوبکر و بقیع..... ۱۴۴
۳. عمر بن خطاب و بقیع..... ۱۴۶
۴. عبیدالله بن عمر و بقیع..... ۱۵۲
۵. عثمان و بقیع..... ۱۵۳
۶. عبدالله بن زبیر و بقیع..... ۱۵۳
۷. ابوهریره و بقیع..... ۱۵۳
۸. عبدالله بن جعفر و بقیع..... ۱۵۴

مشاهیر مدفون در بقیع

- ۱۵۵..... امامان اهل بیت علیهم السلام
- ۱۵۵..... عباس عمومی پیامبر خدا صلی الله علیه و آله
- ۱۵۶..... فاطمه بنت اسد.....
- ۱۵۶..... دختران رسول خدا صلی الله علیه و آله
- ۱۵۹..... همسران پیامبر خدا صلی الله علیه و آله
- ۱۶۰..... عمه‌های رسول خدا صلی الله علیه و آله
- ۱۶۱..... عقیل بن ابوطالب.....
- ۱۶۱..... عبدالله بن جعفر بن ابی طالب.....
- ۱۶۱..... ام‌البنین.....
- ۱۶۱..... مالک بن انس.....
- ۱۶۱..... نافع.....
- ۱۶۱..... ابراهیم پسر پیامبر خدا صلی الله علیه و آله
- ۱۶۲..... گروهی از شهدای احد.....
- ۱۶۲..... شهدای واقعه حرّه.....
- ۱۶۲..... حلیمه سعدیه.....
- ۱۶۲..... ابوسعید خدری.....

محدوده جغرافیایی قبور بقیع ۱۶۲

امامان بقیع علیهم السلام

۱. امام حسن مجتبی علیه السلام ۱۶۷
۲. امام علی بن الحسین زین العابدین علیه السلام ۱۷۸
۳. امام محمد باقر علیه السلام ۱۸۲
۴. امام جعفر صادق علیه السلام ۱۸۶
- امام صادق علیه السلام در نگاه چهره‌ها ۱۸۷
- شهادت امام صادق علیه السلام ۲۰۶
- پاسخ چند سؤال ۲۰۷
۱. محل دفن حضرت فاطمه زهرا علیها السلام ۲۰۷
۲. مکان دفن علی بن ابی طالب علیه السلام ۲۲۱
۳. محل دفن سر مقدس امام حسین علیه السلام ۲۲۱

فضیلت زیارت امامان بقیع علیهم السلام

- آداب زیارت ائمه بقیع علیهم السلام ۲۲۷
- کیفیت زیارت ایشان ۲۲۸

دیگر دفن‌شدگان در بقیع

۱. ابراهیم فرزند رسول خدا صلی الله علیه و آله ۲۳۶
۲. ابراهیم کورانی شهر زوری شافعی ۲۳۹
۳. ابراهیم بن موسی ۲۳۹
۴. ابن البارزی ۲۳۹
۵. ابن النجیح ۲۴۰
۶. ابن المراغی ۲۴۰
۷. ابن مسلم، قاضی القضاة ۲۴۰

۸. ارقم بن ابی ارقم عبد مناف مخزومی ۲۴۱
۹. ابوالقاسم شیخ الاسلام ۲۴۲
۱۰. ابوامامه باهلی ۲۴۲
۱۱. ابوسعید خدری ۲۴۲
۱۲. ابوسفیان ۲۴۳
۱۳. ابوسفیان بن حارث بن عبدالمطلب ۲۴۴
۱۴. ابوالقاسم تنوخی ۲۴۵
۱۵. ابوهریره ۲۴۶
۱۶. احمد احسائی ۲۴۷
۱۷. سید احمد خسروشاهی ۲۴۷
۱۸. احمد بن محمد بناء دمیاطی ۲۴۷
۱۹. احمد بن محمد دجانی قشاشی ۲۴۸
۲۰. احمد مغلبای ۲۴۸
۲۱. اسعد بن زرارہ ۲۴۸
۲۲. اسماعیل فرزند امام صادق علیه السلام ۲۵۰
۲۳. اسید بن حضیر الأشہلی ۲۵۲
۲۴. ام سلمہ همسر پیامبر صلی الله علیه و آله ۲۵۳
۲۵. مادر عثمان بن عفان ۲۵۴
۲۶. ام کلثوم، دختر رسول خدا صلی الله علیه و آله ۲۵۴
۲۷. ام کلثوم، دختر امام علی علیه السلام ۲۵۵
۲۸. ایمن امین الدین ۲۵۶
۲۹. برخی از شهدای احد ۲۵۶
۳۰. حسن بن حسن بن علی بن ابی طالب علیه السلام (حسن مثنی) ۲۵۷
۳۱. سید میرزا حسن سبزواری ۲۵۷

- ۲۵۸ ..... ۳۲. حسن صالحی برغانی
- ۲۵۸ ..... ۳۳. حسین بن علی بن الحسین عَلَيْهِمَا السَّلَامُ
- ۲۶۰ ..... ۳۴ و ۳۵. حسین بن علی حسینی مدنی (ابن شدقم) و همسرش
- ۲۶۰ ..... ۳۶. حسین بهبهانی
- ۲۶۱ ..... ۳۷. حفصه دختر عمر و همسر پیامبر صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
- ۲۶۲ ..... ۳۸. جعفر بن حسن برزنجی
- ۲۶۲ ..... ۳۹. جواد اصفهانی
- ۲۶۲ ..... ۴۰ و ۴۱. امیر جویان و فرزندش
- ۲۶۳ ..... ۴۲. خنیس بن حدافه
- ۲۶۳ ..... ۴۳. داوود بن عبدالله بن موسی الجون بن عبدالله بن الحسن بن الحسن عَلَيْهِمَا السَّلَامُ
- ۲۶۴ ..... ۴۴. رافع بن خدیج
- ۲۶۴ ..... ۴۵. رقیه، دختر رسول خدا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
- ۲۶۴ ..... ۴۶. رقیه، دختر عمر
- ۲۶۵ ..... ۴۷. ریحانه، دختر زید (همسر رسول خدا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ)
- ۲۶۵ ..... ۴۸. زمرد خاتون
- ۲۶۶ ..... ۴۹. زید بن حسن بن علی بن ابی طالب عَلَيْهِمَا السَّلَامُ
- ۲۶۶ ..... ۵۰. زید بن عمر
- ۲۶۶ ..... ۵۱. زینب، دختر ابوسلمه
- ۲۶۷ ..... ۵۲. زینب دختر جحش، همسر پیامبر خدا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
- ۲۶۸ ..... ۵۳. زینب دختر خزیمه، همسر رسول خدا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
- ۲۶۹ ..... ۵۴. زینب، دختر رسول خدا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ
- ۲۶۹ ..... ۵۵. سالم بن عبدالله بن عمر
- ۲۶۹ ..... ۵۶. سعد بن ابی وقاص
- ۲۷۰ ..... ۵۷. سعد بن زراره

۵۸. سعد بن معاذ ۲۷۰
۵۹. سعید بن ابی سعید مقبری ۲۷۲
۶۰. سعید بن زید ۲۷۲
۶۱. سعید بن عاص ۲۷۲
۶۲. سکینه، دختر امام حسین علیه السلام ۲۷۳
۶۳. سمهودی ۲۷۴
۶۴. شماس بن عثمان ۲۷۴
۶۵. سید شرف الموسوی ۲۷۴
۶۶. صفیه، همسر رسول خدا صلی الله علیه و آله ۲۷۵
۶۷. صفیه، دختر عبدالمطلب ۲۷۶
۶۸. صفیه دختر شبیه ۲۷۷
۶۹. صهیب بن سنان ۲۷۷
۷۰. ظهیرالدین وزیر، ابوشجاع محمد رودراوری ۲۷۸
۷۱. عایشه، همسر رسول خدا صلی الله علیه و آله ۲۷۹
۷۲. عباس بن عبدالمطلب ۲۸۲
۷۳. عبدالجلیل براده ۲۸۳
۷۴. عبدالرحمان بن جبر ۲۸۳
۷۵. عبدالرحمان بن عوف ۲۸۳
۷۶. عبدالرسول مرزبانی تبریزی ۲۸۴
۷۷. عبدالغنی دهلوی ۲۸۵
۷۸. عبدالقادر حسنی ۲۸۵
۷۹. عبدالقادر شلبی ۲۸۵
۸۰. عبدالقادر نقیب ۲۸۶
۸۱. عبدالله بن امیر ابی عبدالله محمد اخضر صغیر ۲۸۶

- ۲۸۶ ..... ۸۲ عبدالله بن جعفر صادق عليه السلام
- ۲۸۷ ..... ۸۳ عبدالله بن جعفر طيار
- ۲۸۸ ..... ۸۴ عبدالله بن مسعود
- ۲۹۲ ..... ۸۵ عبدالوهاب بن هبة الله قاضي
- ۲۹۲ ..... ۸۶ عبدالهادي صقلي
- ۲۹۲ ..... ۸۷ عثمان بن عفان
- ۲۹۴ ..... ۸۸ عثمان بن مظعون
- ۲۹۶ ..... ۸۹ عقيل بن ابي طالب
- ۲۹۷ ..... ۹۰ علي بن احمد، ابوالحسن حريشي
- ۲۹۸ ..... ۹۱ علي بن جعفر عريضي
- ۲۹۹ ..... ۹۲ عمر بن علي بن ابي طالب عليه السلام
- ۲۹۹ ..... ۹۳ عمره دختر عبدالرحمان
- ۲۹۹ ..... ۹۴ فاطمه بنت اسد
- ۳۰۰ ..... ۹۵ فتح الله بن نحاس حلي
- ۳۰۱ ..... ۹۶ كلثوم بن الهمدم
- ۳۰۱ ..... ۹۷ ماريه قبطيه (ام ابراهيم)
- ۳۰۲ ..... ۹۸ مالك بن حارث اشتر نخعي
- ۳۰۴ ..... ۹۹ مالك بن انس
- ۳۰۶ ..... ۱۰۰ مالك بن سنان
- ۳۰۶ ..... ۱۰۱ محسن فضيلي
- ۳۰۶ ..... ۱۰۲ محمد بن احمد معروف به الفا هاشم
- ۳۰۷ ..... ۱۰۳ محمد بن بدرالدين منشي
- ۳۰۷ ..... ۱۰۴ محمد بن عبدالله بن حسن مثنى
- ۳۰۹ ..... ۱۰۵ محمد بن علي بن ابي طالب عليه السلام

۱۰۶. محمد بن علی بن ابی منصور ۳۱۰
۱۰۷. محمد بن سعدالله حرانی دمشقی ۳۱۱
۱۰۸. محمد بن سفیان قیروانی مالکی ۳۱۱
۱۰۹. محمد بن سلیمان کردی ۳۱۱
۱۱۰. محمد بن محمد بن علی (ابن شماع) ۳۱۲
۱۱۱. محمد بن مسلمة بن سلمه ۳۱۲
۱۱۲. محمد سید طنطاوی ۳۱۲
۱۱۳. سید محمد تقی طالقانی ۳۱۳
۱۱۴. محمدرضا بهبهانی حائری ۳۱۳
۱۱۵. محمد عابد سندی ۳۱۳
۱۱۶. محمد علی عمروی ۳۱۳
۱۱۷. معاذ بن عمرو بن جموح ۳۱۴
۱۱۸. مغیره بن عبدالرحمان مخزومی ۳۱۴
۱۱۹. مقداد بن عمرو ثعلبی کندی ۳۱۵
۱۲۰. نافع ۳۱۵
۱۲۱. نوفل بن حارث بن عبدالمطلب ۳۱۶
۱۲۲. واعظ ابروانی ۳۱۶
۱۲۳. ولی قلی شاملو ۳۱۷
۱۲۴. یحیی بن معین ۳۱۷
۱۲۵. یوسف صدرالعلما ۳۱۷
۱۲۶. یونس بن یعقوب ۳۱۷

اماکن موجود در بقیعی

- اسواف ۳۱۹
- حمام ۳۱۹

۳۱۹	.....	حمام ابو قطفه
۳۲۰	.....	خانه امام علی بن ابی طالب <small>علیه السلام</small>
۳۲۰	.....	خانه ابن افلح
۳۲۱	.....	خانه ابوبکر
۳۲۱	.....	خانه جحشی ها
۳۲۲	.....	خانه زید بن ثابت
۳۲۲	.....	خانه عیدالله بن عباس
۳۲۲	.....	خانه عثمان
۳۲۲	.....	خانه عقیل بن ابی طالب
۳۲۴	.....	خانه کراچی
۳۲۴	.....	خانه ضمیره بن ابی ضمیره حمیری
۳۲۴	.....	خانه محمد بن حنفیه
۳۲۵	.....	خانه مروان
۳۲۵	.....	خانه مغیره بن شعبه
۳۲۵	.....	خانه نافع
۳۲۶	.....	روحاء
۳۲۶	.....	حشّ کوب
۳۲۷	.....	الصوان
۳۲۷	.....	الصوران
۳۲۸	.....	بارگاه قبور امامان معصوم <small>علیهم السلام</small> بقیع <small>البرقیع</small>
۳۳۱	.....	بیت الاحزان
۳۳۱	.....	بارگاه حلیمه سعدیه
۳۳۲	.....	بارگاه عباس
۳۳۲	.....	بارگاه مالک

۳۳۳	..... مسجد
۳۳۳	..... مقبره بنی هاشم
۳۳۳	..... مناصع
۳۳۳	..... منزلگاه حسین بن عبدالله ضمیری

وقایع بقیع

۳۳۵	..... نزول آیه قرآن در بقیع
۳۳۵	..... روز بقیع
۳۳۶	..... دریافت خبر کشته شدن کعب و ذلت یهود
۳۳۶	..... ترك کردن خطبه نماز جمعه پیامبر ﷺ
۳۳۷	..... تبعید مخنث به نقیع، نه بقیع
۳۳۸	..... بقیع الغرقد، اقامتگاهی برای مسافران
۳۳۸	..... بقیع، محل قتل حارث بن یزید
۳۳۹	..... تصمیم به خاکسپاری پیامبر خدا ﷺ در بقیع
۳۴۰	..... جست و جوی قبر فاطمه زهرا <small>علیها السلام</small> در بقیع
۳۴۰	..... بقیع، مکانی برای استقرار بادیه نشینان در سال قحطی
۳۴۱	..... معقل بن سنان اشجعی و بقیع
۳۴۱	..... ملاقات با حارث بن یزید بن انسه در بقیع
۳۴۱	..... درگیری در بقیع
۳۴۲	..... ام البنین در بقیع
۳۴۴	..... سخنان زینب دختر عقیل (زینب صغرا) در بقیع
۳۴۵	..... بقیع و جنایات یزید
۳۴۵	..... ندای غیبی
۳۴۶	..... خبر تخت
۳۴۶	..... فرار عبدالله بن ربیع به بقیع

۳۴۶	..... نماز هشام بن عبدالملك در بقیع
۳۴۷	..... امام صادق <small>عليه السلام</small> و ابو حمزه ثمالی
۳۴۷	..... صفوان بن سلیم و محمد بن منکدر در بقیع
۳۴۸	..... گفتار انس بن مالک در بقیع
۳۴۸	..... حدیث خوانی یزید بن هارون در بقیع
۳۴۸	..... داستانی شگفت
۳۴۹	..... رؤیایی صادقانه
۳۵۰	..... نبرد آینده
۳۵۰	..... حوادث دیگر بقیع

بقیع در شعر عربی

۳۵۳	..... الف): مرثیه‌هایی درباره اهل بیت پیامبر <small>صلی الله علیه و آله</small>
۳۹۹	..... ب): اشعار سروده شده درباره خود بقیع
۴۰۹	..... تصاویر
۴۴۳	..... کتابنامه